

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

T/9402. számú

törvényjavaslat

**a Magyar Népköztársaság és a Román Szocialista Köztársaság között Bukarestben, 1973.
november 28-án aláírt konzuli egyezmény módosításáról szóló megállapodás kihirdetéséről,
valamint
a konzuli kapcsolatokról Bécsben, 1963. április 24-én elfogadott egyezmény kihirdetéséről
szóló 1987. évi 13. törvényerejű rendelet módosításáról**

**Előadó: Dr. Göncz Kinga
külgügyminiszter**

Budapest, 2009. április

2009. évi törvény

a Magyar Népköztársaság és a Román Szocialista Köztársaság között Bukarestben, 1973. november 28-án aláírt konzuli egyezmény módosításáról szóló megállapodás kihirdetéséről, valamint a konzuli kapcsolatokról Bécsben, 1963. április 24-én elfogadott egyezmény kihirdetéséről szóló 1987. évi 13. törvényerejű rendelet módosításáról

1. § Az Országgyűlés e törvénnyel felhatalmazást ad a Magyar Népköztársaság és a Román Szocialista Köztársaság között Bukarestben, 1973. november 28-án aláírt konzuli egyezmény módosításáról szóló megállapodás (a továbbiakban: Megállapodás) kötelező hatályának elismerésére.
2. § Az Országgyűlés a Megállapodást e törvénnyel kihirdeti.
3. § A jegyzékváltás útján létrejött Megállapodás hiteles magyar nyelvű szövege a következő:

„ROMÁNIA KÜLÜGYMINISZTERIUMA

G 5-1/6456

Románia Külügyminisztériuma tiszteletét fejezi ki a Magyar Köztársaság bukaresti Nagykövetségének, és a két ország közötti hagyományos, baráti kapcsolatok fejlesztése érdekében, továbbá attól az óhajtól vezérelve, hogy az alapvető emberi jogok és a vállalt nemzetközi kötelezettségek tiszteletben tartásával fejlessze a kétoldalú konzuli kapcsolatokat, van szerencséje javasolni a Román Szocialista Köztársaság és a Magyar Népköztársaság között 1973. november 28-án, Bukarestben aláírt konzuli egyezmény módosítását, az alábbiak szerint:

Az egyezmény „Konzuli kapcsolatok” elnevezésű II. fejezet 2. cikke kiegészül a következő szövegezésű (3) bekezdéssel:

„(3) Mindkét Szerződő Fél létesíthet tiszteletbeli konzuli tisztviselők által vezetett konzuli képviseleteket a másik Szerződő Fél területén. Az ilyen konzuli képviseletek létesítésének módjára és jogállására, továbbá a tiszteletbeli konzuli tisztviselők feladataira, kiváltságaira és mentességeire a konzuli kapcsolatokról Bécsben, 1963. április 24-én elfogadott egyezmény Harmadik fejezetének irányadó előírásait kell alkalmazni.

Tiszteletbeli konzuli tisztviselők lehetnek a küldő állam fogadó államban állandó lakóhellyel rendelkező állampolgárai, vagy a fogadó államnak, illetve harmadik államnak a fogadó államban állandó lakóhellyel rendelkező állampolgárai.”

A II. fejezet 5. cikk (1) bekezdése kiegészül az alábbi mondattal:

„Kivételt képeznek jelen cikk (1) bekezdése alól a tiszteletbeli konzuli tisztviselőnek javasolt személyek.”

Amennyiben a Magyar Köztársaság Külügyminisztériuma egyetért a javaslattal, jelen szóbeli jegyzék és a magyar válaszjegyzék a Román Szocialista Köztársaság és a Magyar Népköztársaság között 1973. november 28-án, Bukarestben aláírt konzuli egyezmény módosítását jelentő Megállapodást képez, amely a megerősítő okiratok cseréjétől számított harmincadik napon lép hatályba.

Románia Külügyminisztériuma ezt az alkalmat is megragadja, hogy a Magyar Köztársaság bukaresti Nagykövetségét őszinte nagyrabecsüléséről biztosítsa.

Bukarest, 2008. szeptember 25.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KÜLÜGYMINISZTERIUMA”

„A Magyar Köztársaság Külügyminisztériuma

86/Adm/KüM/2009

SZÓBELI JEGYZÉK

A Magyar Köztársaság Külügyminisztériuma tiszteletét fejezi ki Románia Budapesti Nagykövetségének, és hivatkozással Románia Külügyminisztériumának G 5-1/6456 számú, Bukarestben, 2008. szeptember 25-én kelt Szóbeli Jegyzékére, van szerencséje a fenti jegyzék kézhezvételét visszaigazolni, azzal kapcsolatban egyetértését kifejezni, és annak szövegét a román Fél alábbi javaslatának megfelelően elfogadni:

„ROMÁNIA KÜLÜGYMINISZTERIUMA

G 5-1/6456

Románia Külügyminisztériuma tiszteletét fejezi ki a Magyar Köztársaság bukaresti Nagykövetségének, és a két ország közötti hagyományos, baráti kapcsolatok fejlesztése érdekében, továbbá attól az óhajtól vezérelve, hogy az alapvető emberi jogok és a vállalt nemzetközi kötelezettségek tiszteletben tartásával fejlessze a kétoldalú konzuli kapcsolatokat, van szerencséje javasolni a Román Szocialista Köztársaság és a Magyar Népköztársaság között 1973. november 28-án, Bukarestben aláírt konzuli egyezmény módosítását, az alábbiak szerint:

Az egyezmény „Konzuli kapcsolatok” elnevezésű II. fejezet 2. cikke kiegészül a következő szövegezésű (3) bekezdéssel:

„(3) Mindkét Szerződő Fél létesíthet tiszteletbeli konzuli tisztviselők által vezetett konzuli képviseleteket a másik Szerződő Fél területén. Az ilyen konzuli képviseletek létesítésének módjára és jogállására, továbbá a tiszteletbeli konzuli tisztviselők feladataira, kiváltságaira és mentességeire a konzuli kapcsolatokról Bécsben, 1963. április 24-én elfogadott egyezmény Harmadik fejezetének irányadó előírásait kell alkalmazni.

Tiszteletbeli konzuli tisztviselők lehetnek a küldő állam fogadó államban állandó lakóhellyel rendelkező állampolgárai, vagy a fogadó államnak, illetve harmadik államnak a fogadó államban állandó lakóhellyel rendelkező állampolgárai.”

A II. fejezet 5. cikk (1) bekezdése kiegészül az alábbi mondattal:

„Kivételt képeznek jelen cikk (1) bekezdése alól a tiszteletbeli konzuli tisztviselőnek javasolt személyek.”

Amennyiben a Magyar Köztársaság Külügyminisztériuma egyetért a javaslattal, jelen szóbeli jegyzék és a magyar válaszjegyzék a Román Szocialista Köztársaság és a Magyar Népköztársaság között 1973. november 28-án, Bukarestben aláírt konzuli egyezmény módosítását jelentő Megállapodást képez, amely a megerősítő okiratok cseréjétől számított harmincadik napon lép hatályba.

Románia Külügyminisztériuma ezt az alkalmat is megragadja, hogy a Magyar Köztársaság bukaresti Nagykövetségét őszinte nagyrabecsüléséről biztosítsa.

Bukarest, 2008. szeptember 25.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KÜLÜGYMINISZTERIUMA”

A Magyar Köztársaság Külügyminisztériuma megállapítja, hogy tekintettel arra, hogy a magyar Fél jelen válaszjegyzékében egyetért a román Fél fenti javaslatával, és elfogadja Románia Külügyminisztériumának fenti tartalmú, Bukarestben, 2008. szeptember 25-én kelt Szóbeli Jegyzékét, a jelen jegyzékváltás a Román Szocialista Köztársaság és a Magyar Népköztársaság között 1973. november 28-án, Bukarestben aláírt konzuli egyezmény módosítását jelentő Megállapodást képez, amely a megerősítő okiratok cseréjétől számított harmincadik napon lép hatályba.

A Magyar Köztársaság Külügyminisztériuma ezúton is megragadja az alkalmat, hogy Románia Budapesti Nagykövetségét őszinte nagyrabecsüléséről biztosítsa.

Budapest, 2009. április 10.”

4. § A konzuli kapcsolatokról Bécsben, 1963. április 24-én elfogadott egyezmény kihirdetéséről szóló 1987. évi 13. törvényerejű rendelet 3. §-a az alábbi (2) bekezdéssel egészül ki:

„(2) Felhatalmazást kap a külpolitikáért felelős miniszter, hogy rendeletben állapítsa meg a tiszteletbeli konzuli tisztviselők küldésére és fogadására, valamint működésére vonatkozó szabályokat.”

5. § (1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.

(2) E törvény 2–3. §-a a Megállapodás utolsó előtti bekezdésében meghatározott időpontban lép hatályba.

(3) A Megállapodás, illetve e törvény 2–3. §-a hatálybalépésének naptári napját a külpolitikáért felelős miniszter annak ismertté válását követően a Magyar Közlönyben haladéktalanul közzétett egyedi határozatával állapítja meg.

(4) E törvény végrehajtásához szükséges intézkedésekről a külpolitikáért felelős miniszter gondoskodik.

(5) Felhatalmazást kap a külpolitikáért felelős miniszter, hogy a Magyar Népköztársaság és a Román Szocialista Köztársaság között Bukarestben, 1973. november 28-án aláírt konzuli egyezménynek a Magyar Népköztársaság és a Román Szocialista Köztársaság között Bukarestben, 1973. november 28-án aláírt konzuli egyezmény módosításáról szóló megállapodással egységes szerkezetbe foglalt, hiteles magyar nyelvű szövegét a Magyar Közlönyben közzétegye.

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A) A magyar-román konzuli kapcsolatok a közös európai uniós tagságunk óta kiegyensúlyozott fejlődést mutatnak: bővülnek az állampolgáraink közötti utazási lehetőségek, intenzívebbé vált a határokon átnyúló együttműködés, és egyszerűsödött a családi kapcsolatok ápolása. A magyar Kormány továbbra is elkötelezett a magyar-román kétoldalú kapcsolatrendszer fejlesztése mellett, és ennek érdekében kész bővíteni a Romániában működő külképviseleti hálózatát újabb tiszteletbeli konzuli képviselet létesítésével is. Romániában jelenleg Konstancában és Iasiban működik tiszteletbeli konzuli tisztviselő által vezetett magyar képviselet.

A magyar Kormány 2007 májusában kérte a román Kormány előzetes beleegyezését egy új, temesvári székhelyű tiszteletbeli konzul által vezetett magyar konzuli képviselet létesítéséhez. A 2008 elején megküldött román válasz a temesvári magyar tiszteletbeli konzuli képviselet felállítását ahhoz a feltételhez kötötte, hogy a két ország között hatályban lévő kétoldalú konzuli egyezményt a felek egészítsék ki a tiszteletbeli konzulokra vonatkozó szabályokkal. A román fél 2008. szeptember 25-én átadta a kétoldalú konzuli egyezményt módosító jegyzékváltás szövegtervezetét, amely magyar szempontból elfogadható. Erre figyelemmel indokolt a román fél javaslatának magyar válaszjegyzékben történő elfogadása, és a Megállapodás jegyzékváltás formájában történő megkötése abból a célból, hogy elháruljon a Romániában létesíteni kívánt újabb magyar tiszteletbeli konzuli képviselet útjában álló akadály.

B) A magyar tiszteletbeli konzuli hálózat közel 20 éves múltra tekint vissza. Ezalatt az idő alatt, egészen a mai napig, a magyar tiszteletbeli konzuli tisztviselők száma a világban 215-re növekedett, és ez a tendencia folyamatosnak tekinthető. A Magyar Köztársaság tiszteletbeli konzuli tisztviselőjének a fogadó vagy harmadik állam azon állampolgára, illetőleg a fogadó államban élő az a magyar állampolgár jelölhető, aki közmegebecsülést élvez, továbbá társadalmi állása, vagyoni helyzete, büntetlen előélete, képzettsége révén alkalmas az e tisztséggel járó feladatok teljesítésére, és vállalja azok ellátását. Ugyanígy, a megfelelő feltételek teljesítése esetén, Magyarország is fogadja a más államok által kinevezett tiszteletbeli konzulokat. A hazánkban működő tiszteletbeli konzuli tisztviselők száma 51.

A tiszteletbeli konzuli tisztviselők alapvető feladata a küldő és a fogadó állam kereskedelmi, gazdasági, idegenforgalmi, kulturális és tudományos kapcsolatainak előmozdítása, elmélyítése mellett a küldő állam és polgárai érdekeinek védelme a fogadó államban. A magyar tiszteletbeli konzuli tisztviselők a Konzuli Szolgálat szerves részét képezik, és különösen a világnak azon a pontjain nyújtanak elengedhetetlen segítséget a konzuli érdekvédelem ellátásában, ahol hivatásos magyar külképviselet nem működik vagy nehezen elérhető távolságban van.

A tiszteletbeli konzuli tisztviselők küldésének és fogadásának szabályait a konzuli kapcsolatokról Bécsben, 1963. április 24-én elfogadott egyezmény (a továbbiakban: Bécsi Egyezmény) vonatkozó rendelkezéseivel a magyar jogban jelenleg a 2/1995. (III. 24.) KüM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) határozza meg. Az e Rendelet megalkotása óta eltelt időben tiszteletbeli konzuli tisztviselőink száma a világban megnégyszereződött, de sokszorosára nőtt a Magyarországon ilyen tisztséget betöltők száma is. Az elmúlt 20 év gyakorlati tapasztalatai és a megvizsgált nemzetközi példák ugyanakkor rámutattak arra, hogy a tiszteletbeli konzuli

tisztviselőkkel kapcsolatos hazai szabályozás felülvizsgálatra szorul, a Rendelet megérett az újragondolásra.

A jelen törvényjavaslat célja, hogy a Bécsi Egyezményt kihirdető 1987. évi 13. törvényerejű rendelet (a továbbiakban: Tvr.) módosításával a külpolitikáért felelős miniszter egyértelmű felhatalmazást kapjon a tiszteletbeli konzuli tisztviselők küldéséről és fogadásáról, valamint működésük alapvető szabályairól szóló rendelet alkotására.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz:

Az Országgyűlés felhatalmazást ad a Megállapodás kötelező hatályának elismerésére.

A 2. §-hoz:

A nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény 7. §-ában foglaltaknak megfelelően indokolt a Megállapodás szövegét törvényi szinten kihirdetni.

A 3. §-hoz:

A jegyzékváltás útján létrejött Megállapodás az 1975. évi 2. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a Magyar Népköztársaság és a Román Szocialista Köztársaság között Bukarestben, 1973. november 28-án aláírt konzuli egyezmény két cikkét egészíti ki:

A II. fejezet 2. cikkét egy újabb, (3) bekezdéssel egészíti ki, amely kifejezetten lehetővé teszi a tiszteletbeli konzuli tisztviselők által vezetett konzuli képviseletek létesítését és rögzíti, hogy azok jogállására az 1987. évi 13. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a konzuli kapcsolatokról Bécsben, 1963. április 24-én elfogadott egyezmény Harmadik fejezetének rendelkezéseit kell alkalmazni. Kimondja még a Bécsi Egyezmény szabályainak megfelelően, hogy a tiszteletbeli konzuli tisztviselők a küldő államnak a fogadó államban állandó lakhellyel rendelkező állampolgárai, illetve a fogadó állam vagy harmadik államnak a fogadó államban állandó lakhellyel rendelkező állampolgárai lehetnek.

A II. fejezet 5. cikkének (1) bekezdését azzal egészíti ki, hogy a tiszteletbeli konzuli tisztviselő állampolgárságára vonatkozó új szabállyal összhangba hozza a hivatásos konzuli tisztviselőkre vonatkozó szabályokat.

A román fél javaslata magyar szempontból elfogadható, mert az kiegészíti a kétoldalú konzuli egyezményt a tiszteletbeli konzulok által vezetett konzuli képviseletekre vonatkozó, eddig abból hiányzó szabályokkal. A román fél tájékoztatása szerint a javaslat elfogadásával és a Megállapodás jegyzékváltás formájában történő megkötésével elhárul a Romániában létesíteni kívánt újabb magyar tiszteletbeli konzuli képviselet útjában álló akadály. Végeredményben tehát, a magyar-román konzuli egyezmény módosítása hozzájárul a két ország és a két nép közötti kapcsolatok sokoldalú erősítéséhez, szomszédságpolitikai és nemzetpolitikai célkitűzéseinek megvalósításához.

A 4. §-hoz:

A magyar tiszteletbeli konzuli tisztviselők alapvető feladata, hogy a Konzuli Szolgálat részeként, a konzuli védelemről szóló 2001. évi XLVI. törvényben (a továbbiakban: konzuli törvény) meghatározott módon és az őket felügyelő diplomáciai képviselő iránymutatásai szerint minden tőlük telhetőt megtegyenek a külföldön bajba jutott magyar állampolgár érdekeinek védelmében.

A konzuli törvény 1. § (2) bekezdése lehetővé teszi, hogy nemzetközi szerződés, törvény vagy kormányrendelet a Konzuli Szolgálat számára további közigazgatási feladatokat is meghatározzon, amelyek azonban nem hátráltathatják a konzuli védelem ellátását. A konzuli tisztviselők ilyen, ágazati jogszabályokban kapott felhatalmazás alapján jogosultak közreműködni különböző közigazgatási hatósági eljárásokban, például azzal, hogy útlevél, hazai anyakönyvezés, névváltoztatás iránti kérelmeket vesznek át ügyfélfogadásuk során és továbbítják azokat a döntési jogkörrel rendelkező hazai hatósághoz.

Mivel az ügyfelek jobb kiszolgálása érdekében egyes kérelmek átvételét tiszteletbeli konzuli tisztviselők számára is kívánatos lehetővé tenni, a Bécsi Egyezményben megtalálható küldés és fogadás szabályainak részletezése – és részben az abban meghatározott feladatok kifejtése – mellett a tiszteletbeli konzuli tisztviselőkre vonatkozó tervezett új szabályozás módot adna arra is, hogy a külpolitikáért felelős miniszter, e törvényben kért felhatalmazás alapján a tiszteletbeli konzuli tisztviselők működésének kereteit is szabályozhassa.

Külön jogszabály, a konzuli tisztviselő konzuli okirat készítési és konzuli tanúsítvány kiállítási tevékenységének részletes szabályairól szóló 1/2002. (I. 23.) KüM-IM együttes rendelet 4. §-a rendelkezik arról, hogy egyes tiszteletbeli konzuli tisztviselők számára a külpolitikáért felelős miniszter felhatalmazást adhat konzuli tanúsítvány önálló kiállítására. E tevékenység szabályozását így az e törvényben kért felhatalmazás alapján megalkotni kívánt rendelet, érthetően, nem érinti majd.

Az 5. §-hoz

Ez a törvény a kihirdetését követő napon lép hatályba. E törvény 2–3. §-a a Megállapodás utolsó előtti bekezdésében meghatározott időpontban lép hatályba. A Megállapodás, illetve e törvény 2–3. §-a hatálybalépésének naptári napját a külpolitikáért felelős miniszter annak ismertté válását követően a Magyar Közlönyben haladéktalanul közzétett egyedi határozatával állapítja meg. E törvény végrehajtásához szükséges intézkedésekről a külpolitikáért felelős miniszter gondoskodik.

Tekintettel arra, hogy a Megállapodásban szereplő módosítások jelentősen érintik a magyar-román konzuli kapcsolatot, felhatalmazást kap a külpolitikáért felelős miniszter, hogy a Magyar Népköztársaság és a Román Szocialista Köztársaság között Bukarestben, 1973. november 28-án aláírt konzuli egyezménynek a Magyar Népköztársaság és a Román Szocialista Köztársaság között Bukarestben, 1973. november 28-án aláírt konzuli egyezmény módosításáról szóló megállapodással egységes szerkezetbe foglalt, hiteles magyar nyelvű szövegét a Magyar Közlönyben közzétegye.